

PROGRAM KRÚŽKU

24. 10. 19.30 klub na Horově - Havelské hody
21. 11. 19.30 klub na Horově - veřejná beseda
5. 12. 19.30 klub na Horově - Mikulášský krúžek
19. 12. 19.30 klub na Horově - Vánoční krúžek
PLES bude 9. února 1991 pouze v prostorách klubu na Horově

Z BRATRSKÝCH KRÚŽKŮ

BRATISLAVA

Schůzky krúžku se dále konají v Osvětové besedě ve Stromové ulici 18, vždy od 19. hod.

16. 11. Kateřinský večer s tombolou
7. 12. Mikulášsko-vánoční večer s lidovými zvyky moravsko-slovenského pomezí
18. 1. 1991 Fašankový večer

Na každé schůzce si členové budou připomínat události z historie krúžku a soustřeďují stále dokumenty o ní - fotografie, vzpomínky, korespondenci. Tradiční Podbradlansko-podjavorinský ples se připravuje, ale není o něm, především z ekonomických důvodů, zatím jasno.

PRAHA

Krúžek počítá s tím, že bude ustaven jako samostatný spolek, schůzky se konají v klubu Gen. ředitelství Pivovary na Korunní 106 (dříve ul. Wilhelma Piecka):

27. 10. od 14. do 17. hod. hraje muzika krúžku společně se souborem Dokolečka ve vinárně na Žofíně (Slovanském ostrově)
30. 10. 19.30 hod. krúžek spoluúčinkuje s folklórní skupinou Dubina a cimbálovou muzikou Jiřího Janouška v koncertní a výstavní síni Atrium na Podlužáckém večeru s pěveckou rodinou Severinů z Tvrdonic
10. 11. muzika krúžku se účastní setkání pražských lidových muzik v Domovině - klub Tesla Holešovice
14. 11. 19 hod. veřejná beseda
24. 11. 19 hod. Kateřinské hody
12. 12. 19 hod. Vánoční beseda

JUBILEA

Šedesátin se 21. října 1990 dožil Univ. prof. MVDr. Luboš Holý, CSc., z Hrubé Vrbky, nejen primáš krúžkové muziky v letech 1950 - 54, ale i tanečník a hlavně dodnes aktivní sólový zpěvák. Přejeme pevné zdraví a dlouhá léta!

Nezlomný optimista

29. srpna 1990 ve věku 73 let navždy odešel JUDr. František Hejný, bývalý advokát a dlouholetý starosta Slováckého krúžku v Brně, jak si nechal sám napsat na smuteční oznámení.

Nejobdivuhodnějšími vlastnostmi pana doktora (jak jsme mu říkali v rodině a vrstevníci) byly hluboká lidskost, smysl pro humor a skutečně nezlomný optimismus.

Byla to lidskost, která ho přivedla za války do řad odbojářů, kde šlo často o život. Nikdy po té však o tom nemluvil, nikdy si to nekladl za zásluhu. Byla to lidskost, která ho přivedla k neohroženému obhajování neprávem obviněných v politických procesech počátku padesátých let a která mu vynesla zatčení, několikaleté vyšetřování a posléze nespravedlivé odsouzení, práci v jáchymovských dolech a těžkou fyzickou dřinu v prvních letech po propuštění z vězení. Byla to lidskost, která ho vedla, aby se nejen zajímal o životní podmínky nás studentů ze Slováckého krúžku, ale aby pomáhal, pokud to bylo v jeho silách. Někteří z nás u něj po dobu studií dokonce bydleli, např. zesnulý primáš Slávek Volavý. Byl nám jakoby druhým otcem.

Jeho smysl pro humor byl spjat s jeho bytostným optimismem. Při pobytu ve vězení to byl on, kdo posiloval spoluvězně a svoji rodinu ve víře, že všechno dobře dopadne, právě on, který měl všechny důvody k zoufalství a pesimismu. A v krúžku dokázal hledět na všechny problémy vnější i vnitřní s toutéž vírou a humorovým nadhledem. Když byl krátce po odchodu do důchodu postižen ochrnutím poloviny těla, dokázal se pevnou vůlí a opětovnou vírou v lepší příští v neuvěřitelně krátké době z toho dostat a zase, již sice méně svižněji, chodit po milovaném Brně, na krúžky a Slovácké plesy.

Pan doktor se narodil v Hranicích na Moravě a prakticky celý svůj život prožil v Brně. Ke slovácké písny a muzice a do Slováckého krúžku ho přivedla jeho manželka, paní Hilda (pro přátele Dulinka) Hejnová. A protože pan doktor vždycky všechno dělal pořádně a s elánem, velmi brzy se stal jedním z vůdčích duchů krúžku a posléze jeho starostou. Starostoval dvakrát - v letech 1952 - 53 a 1956 - 71, tedy celkem osmnáct let. Kromě toho byl vtipným konferenciérem krúžkových pořadů, které spoluvytvářel. O krúžek neztratil zájem do posledních dnů svého života: když už pro nemoc nemohl docházet, aspoň telefonicky živě komentoval

každé číslo Krůžkozoru, každou zprávu o nás v novinách, vždy s vírou, že se jeho zdravotní stav brzy zlepší natolik, aby do příštího krůžku, na příští vystoupení přišel, a přesvědčil se, jak krůžek nyní žije.

V panu doktorovi odešel vzácný člověk a kus slavné historie krůžku, historie, která -jak věřím - nebude nikdy zapomenuta.

J. M. Krist

18. června 1990 zemřel v Uh. Brodě RNDr. Jan Pavelčík, CSc., ve věku 83 let. Dr. Jan Pavelčík patřil ke členům krůžku v době svých studií a jeho otec, plukovník, patřil k prvním krůžkařským generacím. Dr. Pavelčík byl antropolog, avšak s hlubokými a širokými zájmy a znalostmi národopisu, zejména slováckého. Pocházel z Vlčnova, širší Uherskobrodsko a Moravské Kopanice znal jako málokdo. Byl jedním ze zakladatelů uherskobrodského Slováckého krůžku, vedl Slovácký soubor studentů tamního reálného gymnázia a spolupůsobil při vzniku souboru Olšava. Odešel v něm vědec značné erudice a originálního pohledu na mnohé otázky etnografie a folkloristiky.

Při návratu souboru ze zájezdu do Stuttgartu nás zaskočila smutná zpráva, že totiž 21. září tragicky zahynul ing. Václav Schejbal (nar. 7. 9. 1934), rodák z Němčiček. Váša, jak se mu mezi přáteli říkalo, byl cimbalistou Markovy muziky Slováckého krůžku, později houslistou v Javorníku. Za Slovácký krůžek se s ním rozloučila cimbalistka Zdena Křivánková.

Z Brna na Cabo da Roca a zpět, aneb Z Moravy až na konec světa
Reportáž z cesty Slováckého krůžku do Portugalska
(Pokračování z č. 2/90)

A žízeň! Ta nás tento den zvláště sužovala, jenže napít se, nebylo jednoduché. Pitná voda se v Portugalsku prodává, umělohmotná dvoudecová lahvička v kiosku na trhu 35 až 40 escudos, lahvička perlivé minerálky stejného obsahu ke kávě 50 escudos,

zatím co káva sama jen 30 eşcudos. A tak jsme se brzy vpili do lehkého a nakyslého vína, které jsme dostávali k obědu a večeři. Ale o tom později, nyní se vraťme k festivalu.

Zúčastnily se ho čtyři zahraniční a šest portugalských souborů. Mezi zahraničními nejsympatičtější byli Holanďané - skupina Ma-roesjka z Haeze. Stále usměvaví a klidní lidé převážně středního věku, každý pár v jiném kroji, aby obsáhli ukázky lidového oblečení ze všech krajů své země. Tancovali lehce, živě a s poutavou, řekl bych, dvornou elegancí. Zajímaví byli Španělé - Agrupación folklórica Celme z Pontevedra, tedy z Galicie, kraje těsně se přimykajícího k severní hranici Portugalska. Jejich kroje měly daleko od toho, co se nosí v Kastilii a jižním Španělsku a co známe z filmů a hlavně operních představení. Spíše připomínaly kroje portugalské a jejich taneční projev se portugalskému velmi blížil. Většina z nás očekávala se zvědavostí program Izraelců. Jejich prvé vystoupení v průvodu ulicemi Barcelos bylo šokem: přišli v gruzínských krojích a se stylizovanou směsicí gruzínských perchuli, kartuli a chandžluri. Teprve poté jsme se dověděli, že vedoucí souboru jsou gruzínští židé, do Izraele přesídlení. V hlavním vystoupení festivalu předvedli rovněž velmi stylizované zpracování folklóru ruských a gruzínských židů. K tomuto hlavnímu vystoupení, které se konalo na pódiu nad řekou Cavado (proto se festival nazývá Rio - tedy řeka), se pojí humorná historka, jejíž příčinou byla účast našeho krúžku. Na zahájení nastoupilo z každého souboru po páru s vlajkou svého státu a pak se hrály státní hymny, které měli pořadatelé náhrany na magnetofonovém pásku. Nejdříve španělska, pak naše, holandská, izraelská a portugalská. Každý pár se při své hymně se svou vlajkou představil a byl po ní přivítán potleskem diváků. Jenže ten, kdo pouštěl hymny pochopil pauzu uprostřed naší hymny jako pauzu mezi hymnami států a pustil Holanďanům Nad Tatrou sa blýská, Izraelcům hymnu holandskou a teprve při nástupu Portugalců, jimž pustil hymnu izraelskou, pochopil, že se někde stala chyba, vyhrávání zastavil a našel si odposlechem hymnu portugalskou. Holanďané se smáli a nechali si od nás příčinu vysvětlit. Izraelci však byli zsinailí a myslím, že dalo barcelonským pořadatelům hodně práce, aby jim věc vysvětlili a omluvili.

Na festival RIO se nevybírání vstupné. Jednak by to bylo technicky obtížné - diváci stojí ve večerní tmě na obou nábřežích

a na mostě nad pódiem, jednak přímý výtěžek není cílem festivalu. Hostující soubor shromažďuje celý rok příjmy ze svých vystoupení, aby za ně a s pomocí správy města a soukromých sponzorů mohl festival uskutečnit ve jménu přátelství mezi národy a pro zvýšení věhlasu a turistické atraktivnosti města. Zahraničním souborům jsou organizovány exkurze a setkání s podnikateli - příznivci festivalu. Tak jsme navštívili továrnu na porcelán, motorist Leao d'Ouro, cukrárnu Salvacao (kterou řídí krásná paní španělského typu) a výrobu severoportugalské vinařské speciality, již zmíněného lehkého "vinho verde" (tj. zelené víno, které se však vyrábí z bílých i červených hroznů). Na poslední návštěvu jsme se těšili, protože v anglicky psaném plánu pobytu bylo uvedeno "Visite to Barcelos wine-cellars", tedy návštěva vinných sklepů. Nešlo nám o víno, ale o chládek, po němž jsme toužili. Skutečnost byla jiná. Nejdříve jsem skoro hodinu čekali na rampě, která byla sice zastřešena a chránila nás před přímým působením palčivého slunce, nikoliv však před vedrem. Pak nás zavedli dovnitř, ale nescházeli jsme dolů, nýbrž stoupali pod plechovou střechu tovární haly, v níž se víno produkovalo průmyslově a na chlazení v obrovských tancích stočeného vína (které je připraveno ke konzumaci do měsíce po sklizni hroznů) měli chladičí zařízení, takže nic nebylo pod zemí, žádný sklepní chládek se nekonal.

Barcelos samo je malebné město, plné neustále zavlažované zeleně. Jeho symbolem je kohout, jehož keramickou podobu - výrobky místních keramických hrnčičů - najdete ve všech obchodech se suvenýry po celém Portugalsku. Ke kohoutu se váže místní pověst, doložená kamenným křížem, stojícím v muzeu, které bylo upraveno ze zbytků středověkého hradu, nejstarší části města. Někdy ve 14. století se tu stala bestiální vražda a policie nemohla pachatele najít. Aby upokojila veřejnost, obvinila z ní cizince, poutníka, který městem procházel na cestě do španělského Santiago de Compostela. Poutník byl bez důkazů odsouzen a při své poslední večeři znovu prohlásil, že je nevinen a že to dokáže pečený kohout, který leží na stole - vstane a zakokrhá na důkaz jeho nevinny. A když poutníkovi přehodili oprátku kolem krku, kohout oživil a zakokrhál. Obviněný byl ihned propuštěn na svobodu a když se za rok se své poutě opět přes Barcelos vracel, nechal postavit kamenný kříž, na němž je zobrazení této příhody vytesáno.